

BØRN HAR BRUG FOR KOMPETENCE- SKRAMMER

Nye omsorgsdage:

Til gamle forældre og syge pårørende

Læs side 15

På job med queerpædagog:

At være pædagog er ikke et nuttet arbejde

Læs side 16

Løntræf 2022:

Fair løn kommer ikke af sig selv

Læs side 24

Udgiver:

LFS, Landsforeningen for
Socialpædagoger
Rosenvængets Allé 16,
2100 København Ø
Telefon: 3544 4546
www.lfs.dk

Ansvarshavende redaktør:

Britt Petersen (formand)

Redaktion:

E-mail: lfsnyt@lfs.dk

Anna Louise Stevnhøj,
Daglig redaktør

Telefon: 4697 1662/ 3071 8947

Email: alst@foa.dk

Agnete Solvej Christiansen,
Journalist

Telefon: 4697 1663

Email: agch@foa.dk

Debatindlæg modtages på mail lfsnyt@lfs.dk. Maksimal længde: 3000 anslag med mellemrum.

Forsidefoto:

Anna Louise Stevnhøj

Layout: Falk og musen

Grafisk produktion: Jørn Thomsen

Elbo A/S, som er certificeret efter følgende internationale standarder: ISO 14001 miljøcertificering, ISO 9001 kvalitetscertificering, FSC-certificering og Svanemærket. Trykt på miljørigtigt papir med vegetabiliske farver.

Medieinfo og deadlines på:

lfs.dk/118

Oplag: 12.500 ISSN: 2794-3747

48. årgang

Næste nummer udkommer i

uge 42 2022.

Deadline 6. oktober 2022.

Åbningstider:

Mandag, tirsdag, onsdag

og fredag 10.00-14.00

Torsdag 12.00-16.00

Telefon: 3544 4546

E-mail faglig afdeling: lfs@lfs.dk

E-mail: akasse@lfs.dk

ARTIKLER

- 3 **Leder:** Der blæser nye vinde – også i LFS
- 6 **Børn har brug for kompetenceskrammer og erfaringsrifter**
- 13 **En mælkebøtte kan være en hel sanseverden**
- 15 **Frihed til at drage omsorg**
- 16 **At være pædagog er ikke et nuttet arbejde. Det er et krævende arbejde**
- 21 **LFS-arrangement:** Debatmøde om helhedsorienteret indsats over for de mest udsatte borgere
- 22 **Medlemsportræt:** Jeg har altid vidst, at jeg gerne ville arbejde med mennesker
- 24 **Løntræf 2022:** Vi skal aldrig acceptere et nej, hvis vi skal have en fair løn
- 28 **Tag børnehaven med på filmfestival**
- 30 **LFS-kalenderen**
- 32 **Afskedsreception for Britt Petersen og Pia Borgaard Ludvigsen**

“Det er fagbevægelsens opgave, Lizette, at sørge for, at dem, der får mindst, får de største lønstigninger.”

24

LØNTRÆF 2022

BRØD LIGE NOGET VED LØNEN

6

DER BLÆSER NYE VINDE – OGSÅ I LFS

Det offentlige arbejdsmarked står over for enorme udfordringer i de kommende år. Lønmodtagerne, herunder de pædagogiske medarbejdere, gider ikke mere og er begyndt at stemme med fødderne: De fravælger omsorgsfagene i protest mod alt for mange år med dårlige rammevilkår, lav løn og manglende prioritering og anerkendelse fra politisk side.

Derfor bliver de næste overenskomstforhandlinger historiske: Der er skabt en bred, folkelig protest mod den uligeløn, der har betydet, at det gennem årtier er blevet ringere og ringere betalt at arbejde med mennesker. Ligeløn bliver et af de helt store temaer ved OK24, og selv statsminister Mette Frederiksen har antydnet, at hun ved, at der er et problem.

Det kan virke, som om der er lang tid til overenskomstforhandlingerne i 2024. Men det er der ikke. For mobiliseringsarbejdet skal i gang, og vi står denne gang ikke kun over for en kamp mod arbejdsgiversiden. De interne uenigheder i fagbevægelsen kan ikke længere ignoreres. Vi skal have gjort op med den ulighedsskabende tradition for, at lønstigninger udmøntes i procenter i stedet for i kroner og ører. For det har betydet, at de højtlønnede offentligt ansatte gang på gang er løbet med hovedparten af lønmidlerne, og at uligheden inden for de offentligt ansattes egne rækker er blevet større og større.

LFS har altid spillet en politisk rolle, der er større end vores egentlige størrelse "berettiger" til. Det, håber jeg, også kommer til at ske op til OK24.

Derfor bliver det vigtigt OG spændende at være fagpolitisk aktiv i LFS i de kommende år.

Samtidig blæser der nye vinde. Jeg går af efter 32 år på formandsposten, og vores mangeårige kasserer i forretningsudvalget Pia Ludvigsen går også på pension, så der skal nye ansigter i forretningsudvalget, som udgør den daglige ledelse af LFS.

"LFS har altid spillet en politisk rolle, der er større end vores egentlige størrelse "berettiger" til. Det, håber jeg, også kommer til at ske op til OK24."

Der kommer også til at ske forandringer på almenområdet, hvor nuværende formand Kirsten Gunvor Løth har meddelt, at hun forlader posten, fordi hun i stedet stiller op til formandsposten i LFS. Der er allerede varslet kampvalg til posten som hendes afløser. Det er glædeligt og et sundhedstegn for en politisk organisation, at flere byder ind på det politiske arbejde.

Derfor vil jeg stærkt opfordre til, at man møder op til generalforsamlingen på sit område i LFS her i september. Det er her, det grundlæggende medlemsdemokrati udfolder sig. Det er her, man vælger sin områdebestyrelse og sin områdeformand, og det er her, man vælger delegerede til repræsentantskabsmødet. Og det er også her, man kan møde og knytte bånd til andre LFS'ere med gejst og interesse for det fagpolitiske arbejde.

Britt Petersen,
formand i LFS

DU KAN STADIG NÅ AT INDSTILLE TIL PÆDAGOGPRISEN

Dagbladet Politiken uddeler igen i år Politikens Pædagogpris, som skal hylde de pædagoger, der hver dag gør en helt særlig indsats på børneområdet. Prisen er indstiftet sammen med Velfærds- og Forskningsfonden for Pædagoger, og formålet er at sætte spot på de kompetente pædagoger, højne respekten om faget og dermed styrke pædagogers status i Danmark.

Der uddeles seks priser i kategorierne 'Dagtilbud 0-6 år' og 'Skole-og fritidstilbud 0. til 9. klasse' samt en specialpris til en pædagog eller et pædagogisk team inden for social- og specialpædagogik.

Du indstiller din kandidat på politiken.dk/paedagogprisen. Der er deadline for indstillinger søndag den 25. september 2022 ved midnat.

MANGE FLERE ØNSKER PAU

Mens færre søger ind på pædagoguddannelsen, er tendensen den modsatte på den pædagogiske assistentuddannelse. Antallet af uddannelsesaftaler er fra januar til maj steget med 36 procent i forhold til samme periode sidste år.

HVER FJERDE BLIVER GENINDLAGT

En ud af fire borgerne, der udskrives fra psykiatrien, bliver genindlagt inden for en måned. Det viser de seneste tal fra Sundhedsdatastyrelsen. Og antallet af akutte genindlæggelser er steget med 14 procent siden 2014. Tallet ryster sektorformand i FOA Torben Klitmøller Hollmann.

"Det kan vi ikke være bekendt. Det viser, at systemet er gået i stykker og understreger, hvor vigtigt det er, at Christiansborg tager sig sammen nu og får lavet den 10-årige psykiatriplan, de har

talt om så længe," siger Torben Hollmann til FOA-bladet. Han understreger, at det er helt centralt for FOA, at en kommende psykiatriplan ikke blot omfatter behandlingspsykiatrien på sygehusene, men også hjælper de ambulante behandlingstilbud og sidst, men bestemt ikke mindst, socialpsykiatrien.

"Det er afgørende, at vi også får et løft af rammerne for at yde hjælp der. Det handler om, at fødekæden til behandlingspsykiatrien begrænses så vidt muligt," siger Torben Hollmann.

DANSKE BØRN BEVÆGER SIG MINDST

Danske børn er på en europæisk sidsteplads, når det handler om at bevæge sig. Det viser tal fra den nyeste OECD-rapport "Health At A Glance" 2021, og OECD's og EU's rapporter for de seneste 10 år viser, at det ikke er et øjeblikbillede. Tvært imod tyder tallene på, at Danmark er vokset fast på en placering tæt på bunden.

ER DIN TR ELLER AMR ÅRETS BEDSTE

Også i 2022 hylder A4 Medier de danske tillidsvalgte, der gør en kæmpe indsats for deres kolleger og for den danske model. Du kan frem til fredag 23. september 2022 indstille din kollega til en af følgende priser: Årets TR, Årets samarbejdspris, Årets AMR, Årets initiativ, Årets organiser og Årets Uddannelsesmentor.

I 2021 gik prisen for Årets TR til René Bøhm Jensen fra Dansk Metal, som gjorde en særlig indsats for mangfoldighed og inklusion på Danmarks Radio, mens Årets Initiativ gik til et tømrersjak, der fik mistanke til en leder og på egen hånd afslørede ham i at have fuset med en prøve for det livsfarlige byggemateriale asbest. Læs mere og indstil på www.a4tr.dk.

FOREDRAG: DA LEG BLEV TIL VIDENSKAB

Børn har altid leget - og tilbage i tiden, legede voksne også (sometider) med. Det ved vi fra malerkunsten. Men voksne har ikke altid været lige optagede af, hvad børn legede, ligesom interessen for børns leg har ændret sig over tid.

Det fortæller dr.phil. og professor ved DPU i Ning de Coninck-Smith om, når hun holder foredrag i LFS den 10. oktober 2022. Hun vil trække linjer fra de tidlige udviklingspsykologer i slutningen

af 1800-tallet, over mellemkrigsårenes reformpædagoger, efterkrigsårenes fritidspædagoger – og frem til i dag, hvor der er stor opmærksomhed omkring legen. Men er legen forsvundet på læringens bekostning? Eller er det snarere sådan, at legen har ændret karakter? Eller kunne det være sådan, at leg ikke længere kun er for børn, men at legens muligheder kan bruges i mange forskellige sammenhænge? Læs mere, og tilmeld på www.lfs.dk/15492.

HVORDAN FÅR BØRN ET NATURLIGT FORHOLD TIL MAD

Morten Münster er ekspert i adfærdsdesign og har skrevet flere bestsellers om, hvorfor vi opfører os, som vi gør, og hvad man kan gøre ved det, nemlig 'Personlig indflydelse – den overraskende sandhed om, hvordan man flytter mennesker, holdninger og produkter', 'Jytte fra marketing er desværre gået for i dag' og 'Jytte Vender Tilbage'.

Morten Münster producerer desuden en podcast, hvor han i alle afsnit taler med interessante men-

nesker om alskens emner. Afsnit nummer 27 handler om, hvordan mange voksne har et problemfyldt forhold til mad, og hvordan de får grundlagt dette i barndommen. Afsnittet hedder 'Sådan giver du dine børn et sundt og naturligt forhold til mad – med forfatter og sundhedsdebattør Morten Elsøe'. Podcasten kan findes via iTunes, Spotify eller Android – eller via <https://mortenmunster.com/podcasts/>

KO

Naturen og uderummet byder på alle former for sanseoplevelser og bevægelse. Jord, sand og ler føles forskelligt, og kroppen kan udfolde sig på alle mulige måder, når man er ude i naturen," siger motorikkonsulent Nanett Borre. På fotoet ses dagplejer Lone Skipper sammen med Sofia og Ellie.

BØRN HAR BRUG FOR KOMPETENCESKRAMMER OG ERFARINGSRIFTER

Danske børn er i stigende grad udfordrede på motorikken, og det er ikke bare et fysisk problem. Børn, der er motorisk alderssvarende, lærer nemlig bedre, taler bedre, er bedre til at koncentrere sig og har nemmere ved at få venner. Men løsningen er ikke bare at øve de konkrete færdigheder, barnet har svært ved. For når barnet har svært ved at balancere, hoppe og gribe, handler det meget ofte om et understimuleret sanseapparat, siger motorikkonsulent Nanett Borre.

Når børn er nået til storbørnsgruppen i børnehaven, vil de typisk være i stand til at løbe, hoppe, stå på et ben, løbe gadedrengeløb og kaste og gribe en bold.

Men de seneste tal viser, at mere end hver fjerde af de kommende skolebørn er udfordret på de grundlæggende motoriske færdigheder. Og fem til syv procent er særligt udfordrede, viser Databasen Børns Sundhed, som bygger på sundhedsplejerskers indskolingsundersøgelser i 13 danske kommuner.

Nanett Borre, som har arbejdet med børn og motorik gennem hele sit arbejdsliv, finder det yderst bekymrende.

”Det handler ikke bare om, at vi har en stor gruppe børn, der er sene til at få lært nogle grundlæggende fysiske færdigheder. Det handler om, at vi i dag ved, at de børn får meget sværere ved at udvikle sig på andre områder. Psykisk, socialt, kognitivt og sprogligt. Forskningen viser, at børn, der er motorisk alderssvarende, er bedre til at koncentrere sig, har nemmere ved at få venner og er bedre til at løse konflikter,” siger Nanett Borre.

Farligt eller livsfarligt

Der er flere grunde til, at småbørn har dårligere motorik. Men Nanett Borre er ikke i tvivl om, at det har stor betydning, at voksne er blevet meget mere forsigtige.

Børn har brug for den taktile stimulation, hvor de kan mærke tekstur, form og så videre, og hvor de kan undersøge med øjne og fingre.

Sanseapparatet og motorikken er forbundet som et træ, hvor sanser og reflekser udgør stammen. Kronen er kognitive færdigheder.

”Da jeg var barn i 1970’erne, havde man ikke på samme måde fundet ud af, at det er farligt at være barn. Vi fik lov til at løbe flere risici. Der var også færre børn, der gik i daginstitution, hvor man er under opsyn hele tiden,” siger Nanett Borre, der understreger, at børn naturligvis aldrig skal udsættes for noget rigtigt farligt.

”Jeg mener, vi skal blive bedre til at skelne mellem ”farligt” og ”livsfarligt” og være mere åbne over for børns behov for at prøve sig selv af i risikoleg. Vi er så bevidste om legepladssikkerhed og hygiejne, at børnene bliver snydt for en masse kropslige og sanssemæssige erfaringer. Som jeg engang hørte fra en klog underviser, er det bedre at få hul i hovedet end at få hul i ens udvikling. Jeg mener, at børnene har ret til og krav på det, jeg kalder kompetenceskrammer og erfaringsrifter.”

Balancebanen gør det ikke

Nanett Borre møder ofte dagtilbud, der forsøger at reparere børnenes motoriske udfordringer ved at øve netop de ting, børnene har svært ved.

Dagtilbuddene laver balancebaner på legepladsen, og de øver storbørnsgruppen i at sidde stille, så de kan blive skoleparate.

”Problemet er bare, at man kommer til at springe nogle grundlæggende led over. Det kan virke oplagt at øve konkrete færdigheder, som børnene har svært ved som fx at balancere eller at sidde stille. Men dårlig motorik og manglende evne til at koncentrere sig og fokusere bunder næsten altid i et understimuleret sanseapparat,” siger Nanett Borre.

Sanseapparatet er grundlaget

Når det nyfødte barn kommer til verden, er det især de tre primære sanser, taktilsansen, labyrintsansen og muskelledsansen, der er hovedrolleindehaverne i den sansemotoriske udvikling. De udgør sammen med høresansen, smagssansen og synssansen hele sanseapparatet. Sanserne er det nederste betydningsbærende lag i de mindste børns udvikling, og veludviklede sanser er en forudsætning for udviklingen af en god grundmotorik. Grundmotorikken er igen forudsætningen for, at det lille barn kan udvikle sproget og deltage i de grundlege, som giver os evnen til at lære og interagere med andre mennesker. ▶

Hvem er Nanett Borre?

Nanett Borre er uddannet pædagog og lyengar yogalærer og har desuden en diplomuddannelse i idræt, en motorikvejlederuddannelse samt en internationalt certificeret børneyogalæreruddannelse.

Hun har arbejdet ti år som børnehaveklasseleder med fokus på læring gennem krop og bevægelse og har yderligere arbejdet som underviser på PAU.

Nanett Borre har skrevet en lang række bøger og undervisningsmaterialer om børn, sanser, krop og bevægelse og arbejder i dag som forfatter og selvstændig motorikkonsulent, hvor hun vejleder kommuner, organisationer, institutioner og ministerier i, hvordan man arbejder kvalitativt med fysisk aktivitet.

Hvis sanseapparatet ikke udvikles tilstrækkeligt, får barnet svært ved at tilegne sig alle grundbevægelserne som at løbe, hoppe, klatre og gribe. Det går ikke bare ud over motorikken. Barnet får også svært ved at lære at tale, at koncentrere sig og at indgå i socialt samspil.

- Hvis sanseapparatet ikke udvikles tilstrækkeligt, får barnet svært ved at tilegne sig alle grundbevægelserne som at løbe, hoppe, gribe og så videre, og barnet får også svært ved at udvikle kognitive funktioner som at lære at tale, at koncentrere sig og at indgå i socialt samspil.

"Vi ved i dag, at sanseapparatet og motorikken er forbundet med al øvrig udvikling. Man kan se det som et træ, hvor sanser og reflekser udgør rodnettet, mens motorikken er træets stamme. Kronen er kognitive færdigheder, koncentration og sociale færdigheder. Så sanseapparatet er helt afgørende," siger Nanett Borre.

Hvordan stimuleres sanserne

De heldigste børn får stimuleret deres sanser, mens de ligger i mors mave. Man ved nemlig, at børn af gravide, der bevæger sig alsidigt, har større chance for et velstimuleret sanseapparat allerede fra fødslen.

"Som forældre stimulerer vi helt naturligt spædbarnets sanser, når vi nusser og rører og puster på barnets mave i leg. Sansestimulationen udvikler sig

sammen med barnets alder. Mange forældre får den lidt ældre baby til at skribe af fryd ved at "kaste" barnet op i luften og gribe det igen, og babyen træner sine sanser ved at røre ved, kigge på og smage på alt, den kan få fat på," fortæller Nanett Borre.

Udfordringen er, at vi har indrettet et småbarnsliv med for få sanseudfordringer.

"Vi forsøger i bedste mening at forhindre, at de små børn tager sandkassesandet ind i munden, og at de klatrer op på bordet i vuggestuen. Jeg kender kommuner, hvor man end ikke må have gynger i dagplejen, fordi der er risiko for, at børnene kan falde ned, og det er mere reglen end undtagelsen, at børn ikke må løbe på gangene i dagtilbuddet, fordi der er risiko for, at de kan falde eller løbe ind i hinanden."

Uderummet kan det meste

Nanett Borre tror, at digitale medier har en negativ betydning.

"Sætter man et lille barn med en iPad, kan barnet underholdes. Men det er uden menneskelig kontakt, og det er uden taktil stimulation. Lader man barnet lægge puslespil på iPad'en, kommer det til at mangle oplevelsen af at føle brikkerne mellem fingrene, og hvordan det føles, når brikken ikke passer sammen med de øvrige og så videre."

Hun mener til gengæld, at uderummet kan det meste.

"Børn skal ikke sidde med en iPad, de skal sidde med en regnorm og brænde sig på en brændenælde. Naturen og uderummet byder på alle former for sanseoplevelser og bevægelse. Jord, sand og ler føles forskelligt, der er forskellige temperaturer på tingene, og kroppen kan udfolde sig på alle mulige måder, når man er ude i naturen. Hvis man altså får lov af de voksne," siger Nanett Borre.

Det er ikke for sent

Det motorisk udfordrede barn starter i skole med sværere betingelser end de jævnaldrende, som har styr på motorikken og dermed bedre forudsætninger for at kunne koncentrere sig og holde fokus og dermed lære.

Men Nanett Borre understreger, at det aldrig er for sent at stimulere og udfordre både sanser og motorik.

"Vi kan træne begge dele hele livet. Men børn har brug for, at de voksne tilbyder sansemotoriske oplevelser, og at de voksne inviterer kroppen med og er et godt forbillede. For bevægelsesglæde smitter. Og børn bliver kun gode til det, som de får lov til at øve sig på." ●

PROBLEMER MED SANSENERNE

Taktilsky børn: Cirka hvert 20. barn har problemer i forhold til en normal udvikling af taktilsansen. Det taktilsky barn oplever mange føleindtryk som ubehagelige, farlige eller for nogle børns vedkommende ligefrem smertefulde. Et taktilsky barn kan fx ses ved:

- Ubegag ved tæt berøring, som knus og kram.
- Vægrer sig ved hårvask, klipning, brusebad og tandbørstning.
- Syntes ofte, at tøjet ikke sidder som det skal.
- Mærker og stof krads og elastikker snærer.
- Har ikke lyst til at udforske og røre ved forskellige materialer, som fx dej og sand.
- Ubegag ved særlige konsistenser i munden ved spisning
- Trækker sig fra lege, hvor der er tæt fysisk kontakt.

Man kan få råd og vejledning af kommunens børnefysioterapeut eller sundhedsplejerske om, hvordan man kan hjælpe barnet. Taktilsansen stimuleres fx ved massage og ved at børnene oplever forskellige materialer med hænderne, fødderne og resten af kroppen. Det kan være at ælte dej, male med fingrene, lege med vand og gå på bare tæer, så meget som temperaturen tillader det.

Børn med utrænnet labyrintsans: Hvis labyrintsansen ikke

bliver stimuleret nok, vil der være ubalance mellem de sanseindtryk, den modtager og sender videre til hjernen, og hjernens evne til at fortolke og bearbejde disse. Et barn med utrænnet labyrintsans kan fx ses ved:

- Undgår aktiviteter, hvor der skal balanceres, hvor hovedet bliver vendt og drejet samt vilde tumlelege.
- Kvalme, svimmelhed og utilpashed ved at gynge, snurre og dreje
- Lider ofte af transportsyge.

Denne type gynge er god til at træne labyrintsansen. Man starter langsomt og træner sansen ved at lade udsvingene blive større og større. Det må aldrig blive ubehageligt for barnet.

Børn med utrænnet labyrintsans skal langsomt tilvænnes disse aktiviteter, i begyndelsen fx en tur på en voksens knæ, hvor den voksne roligt vipper barnet op og ned. Senere måske en hængekøje, hvor barnet kan ligge uden at blive vugget. Sæt langsomt bevægelse i hængekøjen, og træn sansen ved at lade udsvingene blive større og større. Senere måske ture på gytjen, svingture og lege, hvor hovedet kommer ud af lod. Vær opmærksom på, om barnet udviser ubegag.

Børn med utrænnet muskel-ledsans: Børn med en utrænnet muskel-ledsans vil ofte have problemer med at automatisere deres grundbevægelser som fx gang, løb, kast osv. De vil dermed fremstå som klodsede og med ukoordinerede bevægelser. Al form for bevægelse, der involverer vores muskler, stimulerer muskel-ledsansen. Men især vægtbærende aktiviteter som fx løb, hvor kroppen bruges som vægtstang er velegnede. At hoppe, hinke, mosle, brydes, bære rundt på ting med en vis vægt, som fx sten, brændestykker, køre med en fyldt trillebør, bakse med store puder, transportere sand/vand, jord i spande og lignende, er alle sammen aktiviteter, der kan bruges til at få muskel-ledsansen på arbejde.

Kilde: Artikel: Sansernes betydning for den motoriske udvikling. Af Nanett Borre. vpt.dk/dagtilbud/motorik-og-sanser

DE PRIMÆRE SANSER

Den sansemotoriske udvikling foregår i en samspil mellem krop, bevægelse og sanser. De primære sanser er helt afgørende og udgør sanseapparatet.

Taktilsansen er placeret som sansereceptorer overalt i huden og i vores slimhinder. Her er de med til at registrere sanseindtryk som fx varme, kulde, overflader og teksturer, smerte og velbehag. Taktilsansen spiller en stor rolle i vores kropsforståelse og kropsbevidsthed og dermed for vores omgang med andre mennesker. Taktilsansen kan deles op i to systemer, den beskyttende taktilsans og den undersøgende taktilsans. Den beskyttende taktilsans hjælper med at beskytte os mod farlige eller ubehagelige indtryk. Hvis et barn fx rører en brændenælde, vil den stikkende og smertende følelse få barnet til at trække hånden til sig. Når et lille barn lader hånden glide over barken på et gammelt egetræ, er den undersøgende taktilsans på arbejde.

Labyrintsansen (eller den vestibulære sans) registrerer hovedets bevægelser i forhold til tyngdekraften, og hjælper os dermed med at orientere os i rum-retningsbegreber som op, ned, højre, venstre, over, under, dreje rundt. Den giver os information om, hvor vi befinder os i rummet og i forhold til omgivelserne. Den lader os også vide, om vi er

Når det lille barn undersøger de små sten, er det taktilsansen, der trænes. Sansereceptorerne er overalt i huden og i vores slimhinder og registrerer sanseindtryk som fx varme, kulde, overflader og teksturer, smerte og velbehag.

i bevægelse, hjælper os med at opfatte farten og graden af acceleration, eller til at vide, når vi er i ro. Labyrintsansen fortæller os også i hvilken retning vi bevæger os. Labyrintsansen er tæt forbundet til synssansen og gør os i stand til at fokusere og fastholde vores blik på en genstand, selvom vi bevæger os. Denne specifikke mekanisme er fuldstændig afgørende for vores vej ind i skriftsproget.

PROBLEMER MED MOTORIKKEN?

Børn, der ikke har fået udviklet deres finmotorik, kan få problemer med selv at tage tøj af og på, og de kan være udfordrede af opgaver, hvor man skal bruge begge hænder samtidig.

Børn, der ikke har fået udviklet deres finmotorik, kan have problemer med:

- Af- og påklædning (lyne, knappe, trække op, koordinere).
- Opgaver, hvor man skal bruge begge hænder samtidig.
- Ikke at have valgt en dominant hånd, og derfor udfører opgaver med både den ene og den anden hånd.
- At tegne og skrive, fordi de har svært ved at udføre pincetgreb.
- Mangelfuld ansigtsmimik.
- At lege konstruktionslege, fx klodser og puslespil.

Børn, der har problemer med grovmotorikken, kan have problemer med:

- Besværede og ikke fuldt automatiserede grundbevægelser, hvilket gør, at de fx ikke løber og går rytmisk, og at deres løb derfor bliver klodset og anstrengt.
- Bevægelser, hvor man skal koordinere og afstandsbedømme, fx at kaste og gribe en bold.
- Sen til eller udelader krybe- og kravlestadiet.
- Balancen, fx svært ved at lære at cykle.
- At virke uheldig og klodset, taber ting, snubler.

Muskelledsansen sidder i alle muskler, sener, led og ledkapsler og har til opgave at fortælle os, hvordan vores krop bevæger og positionerer sig. Muskelledsansen arbejder, hver gang vi bevæger os, og den er på arbejde næsten døgnet rundt. Den sørger for, at vi bruger præcis den mængde muskelkraft, der skal til, for at vi udfører en given bevægelse på en hensigtsmæssig måde. Muskelledsansen har stor betydning for udviklingen af en god kropsfornemmelse og -forståelse. Muskelledsansen arbejder konstant på at spænde og afspænde vores muskler på en måde, så vi ikke falder. En del af muskel-led sansens arbejde består nemlig i at fortælle os, hvordan vores lemmer bevæger og forholder sig til hinanden, uden at vi behøver at kigge efter med øjnene eller føle efter med hænderne.

Kilde: Artikel: Sansernes betydning for den motoriske udvikling. Af Nanett Borre. vpt.dk/dagtilbud/motorik-og-sanser

- At bedømme afstande, hastigheder og retninger, hvilket betyder, at de kan have svært ved at finde rundt, går ind i ting og falder over deres egne ben.
- At gå på trapper, vil måske tage for store skridt og trampe højlydt.

Kilde: Værd at vide om motorik, perception og motivation. Af Nanett Borre. vpt.dk/dagtilbud/vaerd-vide-om-motorik-perception-og-motivation

EN MÆLKEBØTTE KAN VÆRE EN HEL SANSEVERDEN

Mælkebøtter, græs, insekter og træstammer, man kan klatre på. Hospitalsparken i Herlev, der ligger lige op ad Lone Skippers dagpleje, er en uendelig skov for små mennesker på halvandet og to år, og den tilbyder rige muligheder for de små sanseapparater.

For Ellie på halvandet er verden helt ny, og hun suger sanseoplevelserne til sig.

Når forældre kommer til præsentationsmøde hos dagplejer Lone Skipper, får de med det samme at vide, at de skal forvente, at deres børn kommer beskidte hjem.

”De får faktisk også at vide, at de risikerer skrammer og buler. Børn kan nemlig kun lære, hvis de får lov til at prøve, og de skal have lov og tid til at øve sig igen og igen,” siger dagplejeren.

Hendes erfaring er, at småbørnsforældre kan være hurtige til at tørre deres børns fingre, hvis de er blevet snavsede, og at de kan være ret forsigtige omkring deres børn. Men hun oplever også, at de er meget åbne i forhold til, at hun gør tingene på en anden måde, når hun forklarer, hvorfor hun gør, som hun gør.

Lone Skipper er sammen med de øvrige dagplejere i Herlev Kommune blevet efteruddannet i sansemotorik, og det har styrket hendes nysgerrighed i forhold til det enkelte barn endnu mere, lige som det har styrket dialogen med forældrene.

Vi finder nye veje i hjernen

”Uddannelsen har givet mig de rigtige teoretiske begreber, så jeg bedre kan forklare forældrene om vigtigheden af at give børnene de rigtige sanseoplevelser.

Det er i det hele taget dybt interessant at få teori på de ting, som man intuitivt har vidst, var godt,” siger Lone Skipper.

Hun kan mærke i samspillet med det enkelte barn, at barnet har svært at være i leg og læring, hvis det ikke har ro i kroppen.

”Det er fantastisk givende, at vi kan tage børnene i hånden og finde nye veje og stier i deres hjerner ved brug af sansemotorik. I dagplejen har vi så nær en relation til børnene og deres forældre, at vi kan både kan arbejde med tingene i dagplejen og hjemme, fordi vi kan forklare, hvad det gør for børnene, og fordi forældrene hurtigt kan mærke forskellen. Det er jo i virkeligheden den bedste støtte, et barn kan få,” siger Lone Skipper.

Når man først ved det

Hun blev netop dagplejer tilbage i 2013, fordi hun underviste små børn i gymnastik og syntes, at det var så givende, at hun bestemte sig for at hellige sig arbejdet med de små på fuld tid.

Den større viden om sansemotorik har skærpet hendes opmærksomhed.

”Når man først er opmærksom på det, bliver det spændende at arbejde med, for man kan faktisk ret hurtigt se resultater,” siger dagplejeren, der blandt andet er blevet meget mere opmærksom på de børn, der kører med 100 kilometer i timen og derfor har brug for hjælp til at finde

ro i deres egen krop, mens andre skal ”vækkes” og udfordres fysisk.

”Jeg har haft børn, der oplevede stort ubehag ved fx at få sko og strømper af, fordi sanseoplevelsen af forskelligt underlag var uvant mod deres fødder. Og det er så tydeligt, at hvis man går og koncentrerer sig om fornemmelser i sin lille krop på den måde, så er det svært at tilegne sig de øvrige færdigheder. Så det er i virkeligheden meget basalt. At vi øver os på uvante sanseoplevelser på en blid og overskuelig måde,” fortæller Lone Skipper.

Parken er en kæmpe skov

Den store sansegyngende på legepladsen i Hospitalsparken, som næsten ligger i Lone Skippers baghave, er et godt eksempel på, hvordan man kan træne vestibulærsansen.

”Sansegyngen kan gyngede frem og tilbage, men også fra side til side. Den er et rigtigt godt redskab til at træne sin vestibulær sans for både børn og voksne, der hurtigt bliver rundtossede. Der er børn, der ikke kan få det vildt nok, men som til gengæld har brug for at øve sig i at være i det, når det er meget stille og blidt, og så er der børn, der hurtigt bliver rundtossede og bange, og som skal hjælpes til tryk,” siger Lone Skipper.

Hun kommer meget med dagplejebørnene i Hospitalsparken.

”Børnene oplever parken som en kæmpemæssig skov, og naturen er et fantastisk læringsrum, for her er højt til loftet. Her kan vi finde ro, og samtidig har vi mulighed for at bringe alle sanserne i spil. Bare en mælkebøtte udgør en kæmpe eventyr for de mindste børn. Man kan plukke den, den er gul, den afgiver gult støv, og den dufter, og den klistrer.”

Men sanserne trænes også hjemme i haven og indendørs.

”Dagligdagen giver så mange muligheder for sanseoplevelser med de små børn. Det er en stor oplevelse at prøve at træde på ris, jeg har spredt ud i en balje eller at røre ved mel – eller bare at få lov til at lege med vand og sand. Det er så taknemmeligt at arbejde med små børn, for de synes, at alt er spændende.” ●

Sofia, Ellie og Sylvester og Lone Skipper kommer meget i Hospitalsparken i Herlev, som nærmest ligger i dagplejerens baghave. Parken byder både på fri natur og en dejlig naturlegeplads, og gyngen er altid et sikkert hit og en god træningsbane for sanserne.

Frihed til at drage omsorg

Det har kostet dyrt i ferieregnskabet for de lønmodtagere, der har brugt feriedage på at passe en alvorligt syg ægtefælle eller følge gamle forældre til læge. Nu giver en ny lov mulighed for fem årlige omsorgsdage, som kan bruges på de nærmeste pårørende.

Den nye lov giver alle lønmodtagere ret til fem årlige omsorgsdage, som i lovtæksten kaldes omsorgsorlov.

Omsorgsorloven er i modsætning til de omsorgsdage, der følger med mindre børn, ulønnet og skal bruges til personlig omsorg eller støtte til ens nærmeste pårørende.

Man kan få omsorgsdage i forhold til egne børn, egne forældre, ægtefælle eller partner. Man kan dog også få omsorgsdage i forhold til en ikke-beslægtet person som fx et stedbarn, hvis vedkommende bor i ens husstand, og hvis man har samme folkeregisteradresse.

Man kan kun få omsorgsdagene, hvis den person, man får omsorgsorlov i forhold til, har behov for væsentlig omsorg eller støtte på grund af en alvorlig helbredsmæssig tilstand. Ens arbejdsgiver kan bede om dokumentation for dette – det kan fx være en indkaldelse til behandling. Det er lønmodtageren

selv, der skal fremskaffe og eventuelt betale for den relevante dokumentation.

Der er ikke krav i loven om, hvornår man skal varsle sin arbejdsgiver om en omsorgsorlov, og man kan holde alle omsorgsdagene på én gang eller som enkelte dage. Man kan til gengæld ikke overføre omsorgsdage til næste kalenderår.

Andre arbejdstider

Loven rækker endnu en hjælpende hånd ud til lønmodtagere, der har alvorlig sygdom eller lignende blandt de nærmeste pårørende: Har man været ansat i seks måneder eller mere, kan man bede sin arbejdsgiver om at få ændret sine arbejdstider eller -mønstre for en periode, så man bedre er i stand til at yde den omsorg, der er brug for derhjemme.

Arbejdsgiveren er ikke forpligtet til at imødekomme anmodningen, men han/hun skal overveje og besvare lønmodtagerens anmodninger inden for et rimeligt tidsrum under hensyn til både arbejdsgiverens og lønmodtagerens behov, som det hedder i lovtæksten.

Loven yder også en vis beskyttelse af den medarbejder, der har alvorlig sygdom blandt pårørende, og som har været nødt til at benytte sig af muligheden for omsorgsorlov eller omlægning af arbejdstiden. Den understreger nemlig, at man ikke kan opsiges, fordi man beder om omsorgsorlov, eller fordi man har haft fravær i forbindelse med omsorgsorlov. ●

Loven trådte i kraft den 2. august 2022.

Alle lønmodtagere har ret til to omsorgsdage i 2022, og fra og med 2023 er der ret til fem omsorgsdage per kalenderår.

De nye rettigheder kommer fra lov om fravær af familiemæssige årsager. Loven er udløber af et direktiv fra EU. Den fulde lovtækt kan læses her: www.retsinformation.dk/eli/ft/202113L00172

AT VÆRE PÆDAGOG ER IKKE ET NUTTET ARBEJDE DET ER ET KRÆVENDE ARBEJDE

Ida Bøgelund Larsen har kendt 1. D siden de startede i 0.klasse. Det betyder, at hun er en tryk figur for børnene, som hun kender godt.

DE.

Ida Bøgelund Larsen

betragter sig selv som queerpædagog. Hun arbejder på Tove Ditlevsens skole, som ligger i et område, hvor hun ikke selv har råd til at bo.

”Jeg har lige givet 1.D en reprimande, de må altså forstå, at de er skolebørn nu, og at der skal være ro”. Kommentaren falder over sofaordet i personalerummet på Tove Ditlevsens skole på Vesterbro fra Helle Bjerrum, som har tilbragt morgenen sammen med klassen.

Ida Bøgelund Larsen er netop mødt ind og begynder dagen med at møde sine kollegaer, som allerede har haft dagens første to lektioner. Snakken i lærerværelset går i høj grad på børnenes trivsel, og om der er nogle særlige hensyn, som der skal tages resten af dagen.

”Eriks mormor er lige død, men han var en to’er på humørbarometeret, så jeg tror, at vi selv skal lade ham sige til, hvis det er noget, som han vil snakke om,” siger Christian Larsen. Han er 1. D’s matematiklærer og er en del af samme lærerteam som Ida Bøgelund Larsen.

Ida Bøgelund Larsen er skolepædagog på Tove Ditlevsens skole. Det har hun været siden 2021, hvor hun blev færdiguddannet.

”Jeg ser mig selv som queerpædagog. Det betyder, at jeg er meget opmærksom på ikke at komme til at putte børnene i kasser i kraft af deres køn. Jeg omtaler aldrig børnene som ”drengene” eller ”pigerne.”

”Jeg kan rigtig godt lide at starte dagen med lige at møde mine kollegaer og drøfte dagen, inden det går gang,” siger hun.

Sørger for ro støtte

I god tid før børnenes frikvarter er forbi, går Ida Bøgelund Larsen op ad trapperne til 1. D’s klasselokale, så hun er klar til at tage imod børnene, når timen begynder.

”Husk at tage en stor slurk vand,” siger hun ud i lokalet til de svedige børn, der myldrer ind i klassen.

Ida Bøgelund Larsen bevæger sig rundt blandt børnene, imens matematiklæreren tager hul på dagens undervisning. I løbet af timen lægger hun en rolig

hånd på skuldrene af de børn, som har brug for det, og svarer på spørgsmål fra dem, som har noget på sinde.

”Jeg tænker ret meget over at bruge min krop i mit arbejde, og også hvordan jeg bruger den. Jeg går for eksempel nærmest altid ned i øjenhøjde og giver jo også gerne børnene et tryk, så de kan mærke, at jeg er der.”

I frikvarteret står Ida Bøgelund Larsen og de andre skolepædagoger for forskellige aktiviteter. Børnene har både mulighed for at spille stikbold indendørs, danse stopdans eller være i det, som på skolen hedder ”Oasen”. Her kan de blandt andet tegne og spille forskellige spil.

Tove Ditlevsens Skole er en såkaldt tur-skole. Det betyder at undervisningen bliver rykket ud af klasseværelset en gang om ugen og foregår andre steder for eksempel i Frederiksberg Have.

Ida Bøgelund Larsen har været uddannet pædagog siden 2021. Hun fandt ud af i praktiken, at det er børn i skolealderen, som hun brænder for.

”Da jeg var barn, husker jeg det som, at vi egentlig var ret overladt til os selv i pauserne, men her på skolen har vi en masse voksenstyrede aktiviteter, og det fungerer egentlig rigtig godt,” siger Ida Bøgelund Larsen.

Queer-pædagog

Ida Bøgelund Larsen tilhører en ny generation af pædagoger, og hun har lagt mærke til, at hun selv og hendes jævnaldrende kollegaer er optagede af nogle andre ting end de ældre generationer af personale.

”Jeg ser mig selv som queerpædagog. Det betyder, at jeg er meget opmærksom på ikke at komme til at putte børnene i kasser i kraft af deres køn. Jeg omtaler aldrig børnene som ”drengene” eller ”pigerne”. Jeg synes, det er vigtigt, at børnene bare er børn, og at man ikke låser dem fast i bestemte forventninger i kraft af deres køn,” siger hun.

Spørgsmålet om børnenes køn, og hvordan man pædagogisk forholder sig til det, er løbende til diskussion på Tove Ditlevsens Skole.

”Der er især mange af de yngre blandt personalet, som mener, at det er gammeldags for eksempel at inddele børnene i grupper efter køn. For nyligt har vi besluttet, at børnene skal bade sammen efter idræt indtil 2. klasse. Jeg synes, at det er rigtig vigtigt ikke at lave et skel blandt børnene, og det danner også bedre grobund for venskaber på tværs af køn, når børnene ikke bliver adskilt,” siger Ida Bøgelund Larsen.

Barndommens gade

På Tove Ditlevsens tid var skolens optageområde et arbejderkvarter. Siden dengang er de små baggårde blevet slået sammen, lejligheder er blevet renoverede, og en metro er endda kommet til med stop umiddelbart lige ude foran skolen. Området har i det hele taget været under forvandling. Det samme har priserne for at bo der.

”Børnene, der går på Tove Ditlevsens skole, kommer næsten alle fra ret privilegerede familier. Vi oplever nærmest ingen sociale problemer. Hvis der er problemer, så handler det måske om, at forældrene arbejder for meget, og børnene derfor ikke trives,” siger Ida Bøgelund Larsen.

Børnenes trivsel lægger i det hele taget Ida Bøgelund Larsen på sinde. Hun har fulgt børnene, siden de startede på skolen i 0.klasse, og kender dem derfor også godt nu, hvor et nyt lærerteam tager over, og der bliver stillet nye krav til børnene.

”Jeg understøtter læringen ved at hjælpe børnene med at trives, for god trivsel er fundamentet for god læring,” siger Ida Bøgelund Larsen.

En arbejdsplads i et smørhul

Der er rift om pædagogerne i København, og også Tove Ditlevsens skole mærker, at det er svært at skaffe arbejdskraft nok. For Ida Bøgelund Larsen var det især

På regnvejrsdage er ”Oasen” et populært sted i frit kvarterene. Skolepædagogerne står for forskellige aktiviteter med børnene. De kan for eksempel tegne eller spille spil.

• skolens beliggenhed, som gjorde, at hun fandt arbejdspladsen attraktiv.

”Skolen ligger jo i et smørhul. Jeg bor selv på Amager, og det betyder, at jeg ikke har for langt til arbejde samtidig med, at jeg ikke hele tiden møder børnene, når jeg har fri. Jeg tror især, at det er svært for os at rekruttere, fordi pædagoger simpelthen ikke har råd til at bo i nærheden af skolen,” siger hun.

Ida Bøgelund Larsen er 29 år gammel, og hun arbejder fuldtid. Hun kunne godt tænke sig en dag at videreudanne sig, men indtil videre er hun rigtig glad for arbejdet med børnene i 1. D og sit arbejde på Vestervang Fritidshjem.

”Jeg vidste på forhånd gennem mine praktikker, at jeg gerne ville arbejde med børn i skolealderen. Jeg prøvede også vuggestue af, men det var slet ikke mig,” siger Ida Bøgelund Larsen.

”Når jeg siger, at jeg arbejder med børn, så kan jeg høre på folk, at de synes, at jeg har et nuttet arbejde, fordi børn er nuttede. Men at være pædagog er ikke et nuttet arbejde. Det er et krævende arbejde.

Når jeg kommer hjem fra arbejde, er jeg ofte virkeligt træt, fordi jeg bruger mig selv rigtig hårdt i løbet af en dag.”

Ida Bøgelund Larsen er også pædagog på Vestervang fritidshjem. Det betyder, at hun ser børnene i forskellige situationer.

På Vestervang fritidshjem starter de hver eftermiddag med et børnemøde. På børnemødet taler de om, hvordan dagen har været indtil videre, og hvilke aktiviteter dagens fritidshjemsdag byder på.

Et krævende job

Ida Bøgelund Larsen oplever ofte, at folk har fejlantagelser om hendes arbejde.

”Når jeg siger, at jeg arbejder med børn, så kan jeg høre på folk, at de synes, at jeg har et nuttet arbejde, fordi børn er nuttede. Men at være pædagog er ikke et nuttet arbejde. Det er et krævende arbejde. Når jeg kommer hjem fra arbejde, er jeg ofte virkeligt træt, fordi jeg bruger mig selv rigtigt hårdt i løbet af en dag.”

Netop fordi det pædagogiske arbejde er krævende, værner Ida Bøgelund Larsen om sine pauser.

”Jeg synes, at vi er rigtigt gode til at passe på hinanden ved netop at holde pauserne hellige, så man ikke er sammen med børn i sin pause,” siger Ida Bøgelund Larsen. ●

LFS-arrangement: **Debatmøde om helhedsorienteret indsats**

De mest udsatte borgere farer vild i systemerne

Er du ledig, og har du andre problemer oveni, skal du forholde dig forskellige forvaltninger, sagsbehandlere og kontaktpersoner, som stiller hver deres krav til fremmøde, dokumentation og deltagelse i indsatser med forskellige mål.

Folketinget har i juni i år vedtaget en længe ventet lov om en helhedsorienteret indsats for borgere med komplekse og sammensatte problemstillinger. Formålet er at få indsatserne for de mest udsatte borgere til at spille bedre sammen. Men hvordan kan det gøres i en kommune med syv forvaltninger, hvor organiseringen, budgetterne og den politiske ledelse er adskilt?

LFS inviterer sammen med SL Storkøbenhavn, HK Kommunal Hovedstaden og Dansk Socialrådgiverforening Region Øst til debat med overborgmester Sophie Hæstorp Andersen, socialborgmester Karina Vestergård Madsen og beskæftigelses- og integrationsborgmester Jens-Kristian Lütken.

Målet med aftenens debat er at høre, hvad borgmestrene vil forpligte sig på i det vigtige opgør med silotænkning og frisættelse af medarbejdernes faglighed/muligheder for samarbejde på tværs.

Men arrangørerne forventer også, at aftenen vil resultere i, at der bliver sat ord på konkrete barrierer og ønsker til det tværfaglige samarbejde, så det politiske niveau har noget at arbejde videre med.

Tid og sted

Mødet foregår den 2. november 2022 fra klokken 15.30 til 18.30.

Stedet er HK Hovedstaden, den runde mødesal, Svend Aukens Plads 11, 2300 København S.

Tilmelding via www.lfs.dk/15472.
Frist for tilmelding: 24. oktober 2022.

LFS har knap 12.000 medlemmer, som alle arbejder med pædagogik i den ene eller anden form. Du kan i denne serie møde en række LFS'ere og læse om, hvordan de havnede i netop deres job.

MED LEMS POR TRÆT

Har du en kollega, som du synes, vi skal portrættere, eller har du selv en historie at fortælle, så kontakt redaktionen på lf snyt@lfs.dk.

JEG HAR ALTI JEG GERNE VI MED MENNES

"Det var et stort kulturшок for mig at begynde at arbejde som pædagog. Jeg syntes, der var mange ting, som vi skulle hele tiden, og der var ikke tid til, at man kunne stoppe op og puste ud. Hverdagen som pædagog er mere travl, end jeg havde forestillet mig. Jeg har altid vidst, at jeg gerne ville arbejde med mennesker, for jeg har altid været meget social. Det er især relationen mellem mennesker, som, jeg synes, er spændende. Jeg arbejder i vuggestue, og der har de jo virkelig brug for én, og det er en helt særlig relation, som man får med børnene. At se børnene lykkes, er det sjoveste som pædagog. Det kan være, at det bare er det, at de får strømper på, hvis de har haft svært ved det. Der sker rigtigt meget i vuggestuealderen, og jeg synes, at det er spændende at se udviklingen, fra de starter, til vi sender dem i børnehave."

"Jeg synes, at det, folk misforstår ved pædagogfaget, er, at vi bare passer børn. Sådan er det jo ikke. Arbejdet handler om trivsel og udvikling samt om relationsarbejde mellem barn-barn og barn-voksen. Den største udfordring i mit arbejdsliv er tid. Jeg er alene pædagog på min stue, og det er svært at finde tiden til at sætte mig ned og ordne de skriftlige ting, for eksempel handleplaner og overdragelsespapirer. Samtidig er jeg også praktikvejleder, så der er mange ting at se til. I min institution kan vi også mærke udfordringerne med at skaffe pædagoger. Jeg har snart været ene pædagog på min stue i to år. Vi har rigtig gode støttepædagoger, som man altid kan ringe til, men jeg mangler sparring i hverdagen, for selvom jeg har virkelig dygtige medhjælpere, så er det noget andet, når man har ud-dannet personale. Jeg synes også, at det er svært at finde tid til fordybelse og refleksion i dagligdagen. Derfor har jeg taget initiativ til at starte et netværk for faglig sparring igennem LFS, så vi kan sparre med hinanden og drage nytte af de redskaber, som vi hver især har opdaget. Vi kalder initiativet for LFS-faglig fordybelse og vi har netop haft det første møde. Det var rigtigt interessant. Vi har allerede et nyt møde, hvor vi hver især skal have en snubletråd med fra hverdagen."

"I min fritid bruger jeg meget tid med mine veninder og min familie, og så kan jeg også godt lide at læse nogle fagtekster. I øjeblikket bruger jeg en del tid på at udbygge min viden som praktikvejleder. Jeg kan godt lide, når tingene er strukturerede og planlagte. Jeg synes, at det er vigtigt, at de studerende får så

D VIDST, AT LLE ARBEJDE KER

god vejledning som overhovedet muligt. Den vejledning, som jeg selv fik, var mangelfuld, og jeg vil gerne skabe mulighed for, at de pædagoger, som kommer ud på den anden side, er nogle dygtige kollegaer, som jeg virkelig kan sparre med, og at vi kvalitetssikrer fremtiden. Jeg synes, at det er spændende at møde forskellige mennesker. Indtil videre har jeg haft tre studerende, og de har været vidt forskellige, og det har været spændende at få indblik i den nyeste viden fra skolen.”

”**Jeg er tidligere elitesvømmer**, og svømning har fyldt meget for mig. I lange perioder har jeg svømmet syv gange om ugen plus stævner i weekenden. Jeg tror, at især disciplinen fra svømningen har smittet af på mit arbejdsliv. Jeg arbejder meget struktureret både i forhold til at få løst mine arbejdsopgaver, men også i den form, som jeg organiserer mit arbejde på. Der er dymostrimler på alting, og jeg ved præcis, hvor alting er, for jeg er vant til, at tingene bare skal køre. Jeg råber op, når jeg synes, at vi har haft mange forskellige vikarer, for hvis jeg ikke kan rumme det, så kan børnene heller ikke.”

”**Pædagogfaget** er hårdere både psykisk og fysisk, end jeg havde regnet med. Samtidig er det jo et arbejde, der giver enormt meget. Jeg håber i fremtiden, at der bliver talt mere positivt om vores fag. Jeg synes, at man har hørt nok negativt om, at vi ikke har ordentlige vilkår, at vi mangler personale, og at lønnen er for lav. Jeg synes godt, at man kan begynde at tale om alt det positive ved at være pædagog, for så tror jeg også, at det er nemmere at få folk til at tage uddannelsen. Den relation, man får til børnene, er noget helt andet, end hvis man sidder på kontor hele dagen.”

Navn: Anita Baastrup

Alder: 27 år

Arbejdssted: Den integrerede institution Ellepilen

Bonusinfo: Bor alene i Glostrup. Har en stor interesse for dansk design. Holder af at stå på rulleskøjter. Et par gange om ugen spæner hun rundt på Vestvolden, som ligger ganske tæt på, hvor hun bor. Initiativtager til fagligt netværk i LFS.

LØNTRÆF 2022: VI SKAL ALDRIG ACCEP ET NEJ, HVIS VI SKAL H EN FAIR LØN

”Det er bunduretfærdigt, at vi hver gang ender med mindst til dem, der i forvejen har mindst. Vi skal gøre noget ved lønnen. FOA’s medlemmer er selve kittet i velfærdssamfundet, men det afspejler sig ikke på lønsedlen,” sagde forbundsformand Mona Striib, da 1200 FOA-tillidsrepræsentanter, herunder ca 70 fra LFS, mødtes til løntræf i Fredericia.

”**Kampen** for en fair løn handler både om at føre den helt overordnede overenskomstkamp og at blive knivskarpe på den lokale lønforhandling,” sagde Mona Striib fra scenen på løntræffet, hvor hun til tordnende klapsalver udfordrede Lizette Riisgaard, formand for FH, Fagbevægelsen Hovedorganisation, som var gæstetaler på træffet:

”Det er fagbevægelsens opgave, Lizette, at sørge for, at dem, der får mindst, får de største lønstigninger. Det er ulykkeligt, at vi ikke i nutidens fagbevægelse kan finde den solidaritet, at vi skal løfte fra bunden. Du er nødt til at italesætte, at vi tidligere har været mere solidariske i fagbevægelsen!”

Den underliggende dagsorden for røflen til FH-formanden handlede om den brændende platform frem til overenskomstforhandlingerne i 2024, nemlig diskussionen internt i fagbevægelsen om, hvorvidt fremtidige lønstigninger skal afregnes i procenter eller kroner og ører. Sidstnævnte er et FOA-krav, som Mona Striib flere gange vendte tilbage til fra

Messe C i Fredericia var rammen for det enorme træf, hvor 1200 ud af FOA's ca. 4200 tillidsrepræsentanter var samlet.

TERE AVE

Tekst og foto: Anna Louise Stevnhøj

Hele Messe C var om-dannet til FOA-land, og selv på toiletterne kunne man blive klogere på fagpolitiske spørgsmål.

HELT BLÆST BAGOVER

"Jeg er helt blæst bagover af de mange gode oplæg. Det har været helt anderledes, end jeg forventede – på den gode måde. Jeg troede, der ville være meget mere gruppearbejde, og det kom bag på mig, at vi har fået så meget god debat fra politikerne," siger Lars Vinqvist, der har været tillidsrepræsentant på Fritidsinstitutionen ved Skolen ved Sundet i knap to år.

Lars Vinqvist synes også, det har været en stor oplevelse at være del af det store FOA-fællesskab.

"Det har jeg nok ikke tænkt så meget over før; jeg har altid primært opfattet mig selv som LFS'er. Men det har været fedt at mærke fællesskabet med så mange andre, og jeg synes faktisk, at Mona er superfed; hun har masser af pondus," siger tillidsrepræsentanten, der kun har en negativ ting at sige om arrangementet:

"Mit telt må have ligget ved siden af lejrens største snorker. Så jeg er lidt træt og trænger til min egen seng."

SKAL HJEM OG SNAKKE LØN- SEDLER

"Træffet har været over al forventning. Super velorganiseret. Det var lidt svært at lave gruppearbejde med SOSU'er om lønforhandling, for de gør det på en helt anden måde end os, men jeg fik rigtig meget ud af emnet rigtig løn. Jeg skal hjem og snakke lønsedler!" siger Marianne Pihl Jensen, som har været tillidsrepræsentant på Specialfritidsinstitutionen ved Engskolen i næsten 11 år.

Marianne Pihl Jensen var rigtig glad for, at træffet også indeholdt debatter med sektorformænd og formandskab, som beskæftigede sig med de store linjer:

"Jeg er blevet endnu mere interesseret i det fagpolitiske. Jeg var i forvejen afklaret med, at jeg vil gå ind i mere LFS-arbejde og lægge en indsats, og det er da bare blevet bestyrket," siger Marianne Pihl Jensen, som havde en forrygende fest tirsdag aften.

"Det var et fantastisk arrangement, og alle var i stand til at feste og danse, selv om mange af os havde været oppe siden klokken fem om morgenen," fortæller Marianne Pihl Jensen.

- talerstolen, men som hun altså ikke fik en ret ordknap Lizette Riisgaard til at kommentere på.

Løn fra top til bund

Mobilisering og forarbejde til OK24 var hovedemnet på løntræffets anden dag, mens tirsdagens program handlede om den retfærdige løn hjemme på arbejdspladsen. Der blev givet inspiration og redskaber til arbejdet med at tjekke lønsedler og lønindplacering mv., og deltagerne blev klædt på til forhandlinger om lokalløn.

Thomas Enghausen, næstformand i FOA og tidligere formand for almenområdet i LFS, understregede, at prioriteringen af de lokale TR-opgaver omkring løn var et meget bevidst valg:

”Arbejdet med løntjek og lokalløn er en hjørnesten i det faglige arbejde. Så det her løntræf er en investering i fællesskabet. Der er brug for, at vi sætter fokus på lønnen på alle niveauer, og det giver simpelthen noget andet til fællesskabet, når vi samles om det på et træf som det her. Og vi har brug for vores fællesskab frem til OK24,” sagde Thomas Enghausen.

Løntræffet nåede dog også et tilbageblik på fagbevægelsens historie og oplæg om løndannelse på det offentlige arbejdsmarked, og de ca. 1200 deltagere fik rørt både lattermuskler og danseben under aftenens program, der bød på satire af Snobberne Fritz og Poul og dansemusik fra The Antonelli Orchestra og Back to Back. ●

SINDSSYGT FEDT AT NETWORKE

”Det har været sindssygt fedt at netværke og møde andre tillidsrepræsentanter. Jeg har også fået mange konkrete redskaber med mig hjem, og det har været interessant at få hele helikopterperspektivet på de kommende OK-forhandlinger. Men jeg har virkelig også været på arbejde. Det har været et kompakt program, hvor jeg som ny TR godt kunne have brugt mere tid til at mingle og sparre med andre,” siger Nille Wendel, som har været tillidsrepræsentant på Børne- og Familiehuset Arild siden marts 2022.

”Nu glæder jeg mig helt vildt, til jeg skal på TR-uddannelse til efteråret, siger Nille Wendel, som indrømmer, at hun er ret træt, for det blev sent til festen tirsdag aften.

”Jeg er faktisk ret imponeret over hele det her store set-up. Det har gjort et kæmpe indtryk på mig, hvor åbne, imødekommende og festlige folk er. Det koster så på energien i dag,” griner Nille Wendel.

En stor del af deltagerne boede i telte og beboelsesvogne på messecenterets område.

GODT AT OPLEVE

”Jeg har fået masser af ny viden til løntjek og lønforhandlinger, og så har det været enormt hyggeligt at møde folk fra andre faggrupper, som faktisk slås med nogle af de samme udfordringer, som jeg gør. Jeg møder i min hverdag afdelingsledere, der ikke helt har styr på reglerne, og vores område er komplekst, så det er en stor opgave at være TR på specialområdet,” siger Sabaheta Ocuz, som er nyvalgt tillidsrepræsentant i Svanehuset.

Sabaheta Ocuz synes, det har været spændende at opleve det store FOA-fællesskab.

”Det er godt at opleve, at vi er mange,” siger den trætte TR, der ikke helt er fan af, at teltområdet lå lige op ad festpladsen.

”Jeg har sovet dårligt på grund af støjen. Men ellers har det været en helt igennem god oplevelse at være på løntræf.”

Der blev stemt løbende via mobiltelefonerne, og det var tydeligt, at et opgør med de procentuelle lønstigninger står højt på FOA-medlemmernes ønskeseddel til Fagbevægelsens Hovedorganisation.

Hvilke 3 af disse emner bør

DEJLIGT AT FÅ LIDT ARBEJDERHISTORIE

”Det har været fint at få genopfrisket en masse viden om blandt andet løntjek, og jeg har fået gode værktøjer omkring lønforhandling og lokalløn,” siger Ulla Visborg, som har været tillidsrepræsentant på Strandparkskolens KKFO i otte år.

Ulla Visborg nød, at træffet begyndte med en gennemgang af arbejderbevægelsens historie.

”Jeg er meget glad for historie, så det var sådan en fin start for mig. Men det har også været godt at få et perspektiv på alle de andre faggrupper og at få input om de forestående overenskomstforhandlinger,” siger Ulla Visborg, der giver arrangementet 10 point ud af 10 mulige.

”Et rigtig fedt arrangement, hvor jeg har haft det dejligt, og hvor jeg har fået en masse med hjem”.

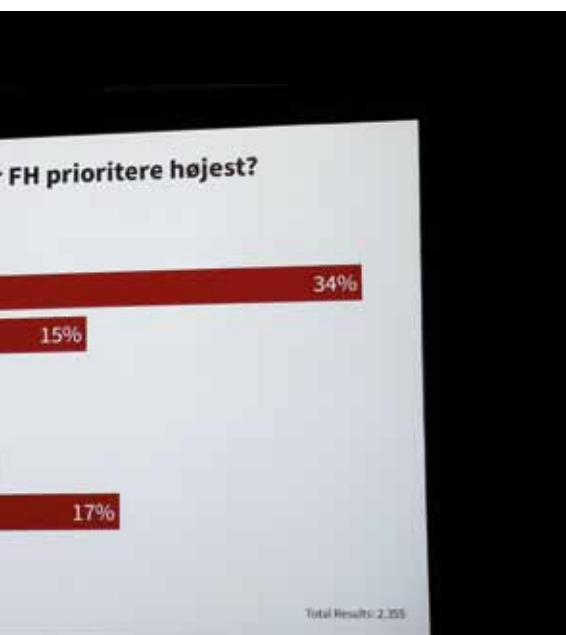
, AT VI ER MANGE

VI ER GODT KLÆDT PÅ FRA LFS

”Man kan godt mærke, at man som TR er godt klædt på, hvis man kommer fra LFS. Men jeg har fået fint fagligt udbytte, især hvad angår lokallønforhandlinger. Jeg har fået ny viden om, hvad der sker med pengene, hvis vi ikke forhandler lokalløn, og løsningsmodeller hvis man ikke kan nå til enighed,” siger Joseph Chaula, som gennem et år har været tillidsrepræsentant for KKFO'en på Tove Ditlevsens Skole. Joseph Chaula synes, det har været fedt at møde så mange andre tillidsrepræsentanter fra andre faggrupper.

”Man kan mærke helt ind i kroppen, at vi er stærke sammen. Jeg er lidt høj af det hele. Det har også været supervelorganiseret. Men vi har virkelig været på arbejde; det har været intenst. Så det var velkomment, at der var underholdning og musik tirsdag aften, så man fik løsnet op.”

Tag børnehaven med på filmfestival

Årets Buster-festival løber af stablen i uge 39-40. Festivalen byder på et særligt børnehaveprogram, som er gratis, og i år har festivalen gjort særligt meget ud af at bygge bro mellem oplevelsen på lærredet og leg efterfølgende.

Når man går i biografen, er der regler, ligesom når man er til koncert. Man lytter. Man skal også vænne sig til at være i mørket sammen med fremmede mennesker. Man hvisker, hvis man skal sige noget, og man tager hensyn. Jo mere man øver sig, jo mere kan man også koncentrere sig om historien på lærredet, fordi man kender reglerne og ritualerne, og det er en del af det at blive dannet som menneske. Sådan siger Mariella Harpelund Jensen, som er programchef for BUSTER Filmfestival, som er Københavns store filmfestival for børn og unge.

Hvorfor skal man som børnehave tage børnene med ind og se film?

”Ligesom at tage til en koncert eller at gå en tur i skoven, så er biografen en vigtig del af vores kulturelle liv. Det er en del at være menneske at finde ud af, hvad kan man bruge kulturen til i sit liv, og det kan man sagtens begynde på, når man er et stort børnehavebarn”.

Hvad kan børnene få ud af at tage på filmfestival?

”I modsætning til, når man ser film på en telefon eller en iPad derhjemme, så er der et socialt element ved at tage i biografen. Man får en oplevelse sammen med andre mennesker. Det smitter, hvis ens ven synes, noget er sjovt på lærredet, fordi man mærker andres energi. Man kan lægge mærke til, hvordan andre reagerer, og om man kan lide det samme. På den måde afprøver man sine egne holdninger, udforsker sin egen smag og finder ud af, hvad man selv mener om verden.”

Hvad er særligt ved Buster i år?

I år har vi mere leg. Mange af vores film til børnehavepublikummet bliver vist i Cinemateket, og der har vi indrettet særlige legestationer. Vi ved, at voksne taler sammen efter, de har haft en kulturel oplevelse, mens børn ofte omsætter oplevelsen i leg. Det har vi skruet op for i år, fordi vi tidligere har lagt mærke til, at det virker rigtig godt. Der er så meget skærm i vores liv, og vi har som mennesker brug for det fysiske element også. Vi kan ikke konkurrere med Netflix på indhold, men vi kan konkurrere på legen og på at bygge en bro mellem det, de ser på skærmen og den fysiske leg.

Rimeligt godt klaret, Ib

Ib er en hvidlig hund, og filmen om Ib er fin børnekultur for børnehavebørn med god musik. Stilen kan bedst beskrives som en slags ny Halfdan Rasmussen.

Foto: Rimeligt godt klaret, Ib Pressebillede, Buster Filmfestival.

Historier fra fuglehuset

Historier fra fuglehuset er en samling smukke, korte animerede film for børnehavebørn fra det prisbelønnede franske filmselskab Dandelooo. Filmene er baseret på ni børnebøger af hæderkronede europæiske illustratører og er meget forskellige i streg og stemning.

Foto: Historier fra fuglehuset, Pressebillede, Buster Filmfestival.

Hr. Papir

Hr. Papir bor i et papirhus i Holland med sin kat Puus. Han har en helt særlig evne, som er meget nyttig: Han kan klippe alt frem i papir, og med sin saks overkommer han alle daglige gøremål og udfordringer. Filmen er magi med papir og saks for de mindste.

Foto: Hr. Papir, Pressebillede, BUSTER Filmfestival.

Hvad er Buster?

Buster er en filmfestival, ligesom Cannes er en filmfestival. Målgruppen for festivalen er de 3-16 årige. Festivalen finder sted fra den 26. september – 9. oktober 2022 (uge 39 + 40). Buster viser over 170 film fra hele verden og byder på særlige events i de københavnske biografer. Festivalen byder blandt andet på et gratis børnehaveprogram og et stort skoleprogram, men det er først til mølle. Billetter kan bestilles på www.buster.dk

Kalender

21. september

Almen-
bestyrelsesmøde
12.00 – 15.00
LFS sal A

Almenområdets
generalforsamling
17.00 – 22.00
Festsalen,
Arbejdersmuseet
Tilmelding
(til spisning):
www.lfs.dk/15426

26. september

Hoved-
bestyrelsesmøde
9.30 – 16.00
LFS sal A

Special-
bestyrelsesmøde
12.00 – 16.00
LFS HB-salen

Specialområdets
generalforsamling
17.00 – 21.00
LFS sal A
Tilmelding
(til spisning):
www.lfs.dk/15427

4. oktober

Faggruppeud-
valgsmøde for
kompetence-
pædagoger
17.00 – 19.00
LFS kantinen

10. oktober

Da leg blev til
videnskab.
Foredrag ved Ning
de Coninck-Smith.
18.00 – 20.00
LFS sal A
Tilmelding:
www.lfs.dk/15492

11. oktober

Dagpleje-
bestyrelsesmøde
18.00 – 21.00
LFS kantinen

18. oktober

Special-
bestyrelsesmøde
9.00 – 16.00
LFS sal A

LFS koret øver
torsdage mellem
kl. 17,30 – 19,00 i
kantinen i LFS.
Er du ikke allerede
med i koret, men
har lyst til at synge,
kan dette sagtens
lade sig gøre.
Kontakt Lisbeth
Waidtløw på
lisw@foa.dk

Valg i LFS

Der skal vælges ny formand for hele LFS,
ny formand for almenområdet - og alle
politikere er på valg. Se kandidaterne, og
find ud af, hvordan du selv stiller op.

Repræsentantskabsmøde www.lfs.dk/15514

Almenområdet www.lfs.dk/15503

Dagplejeområdet www.lfs.dk/15505

Specialområdet www.lfs.dk/15506

LFS Senior

Klubben for førtidspensionister – efterlønnere og pensionister

Medlemsmøder:

Onsdag den 21. september kl. 10 fra Lyshøjgårdsvej (Valby Station)

Vi tager til Pederstrup ved Ballerup, hvor vi kan se den gamle købmand og smedje. Museet fortæller os om Storfyrstinde Olgas liv i Ballerup og viser hendes malerier. På økologiske Grantoftegård er der en hyggelig gårdbutik. Vi spiser frokost på "Konditorgården" kl. 13.

Betaling på 250 kr. for medlemmer og 350 kr. for gæster. Dette kan ske på vores møde den 24. august eller på bankkonto 5361 0687637 senest den 31. august.

Mandag den 24. oktober kl. 11 i LFS sal A, Sorøgade 6.

Kan bedstemor gå i cowboystøvler? Foredrag ved Camilla Lindemann.

Er det i orden at sige nej til at passe børnebørnene, hvis man hellere vil spille golf?

Hvordan kommer man videre efter tabet af sin mand?

Det og meget mere har Camilla sine egne og humoristiske bud på.

Torsdag den 24. november kl. 11 i LFS sal A, Sorøgade 6.

Dårlige argumenter der gør dig kloge-re. Foredrag ved Henrik Schøneberg. På en humoristisk måde behandles fejlslutninger, der er en type af dårlige argumenter, der virker rigtige, men som forvirrer mere, end de gavner. Bruges af politikere, især i valgkampe, men også af os selv.

Faglige Seniorer:

Fredag den 7. oktober kl. 10.30 hos FOA, Godthåbsvej 15, Frederiksberg

Sektorformand i FOA, Torben Hollmann, fortæller om ældreløven og visioner for ældreamrådet.

Fredag den 4. november kl. 10.30 hos Metal Hovedstaden, Nyrupsgade 25, Kbh. V.

Mogens Lykketoft fortæller om FN og de 17 verdensmål. Hvordan skal vi opfylde dem?

Ekstrature:

Onsdag den 5. oktober. Rundvisning på Christiania

Vi mødes ved hovedindgangen til Christiania på Prinsessegade kl. 11. Bus 2A til Holmen eller metro til Christianshavns Torv og derefter 2A til Refshaleøen.

Vi mødes med en christianit, der fortæller om områdets historie og guider os rundt i ca. 1 ½ time. Vi kan spise sammen på Spiseloppen. Pris 60 kr. som skal medbringes i kontanter.

Torsdag den 17. november. Besøg på Arbejdermuseet, Rømersgade 22.

Vi mødes lige indenfor indgangen kl. 10.30 og ser særudstillingen: 'Anker et usædvanligt liv' og måske noget af resten af museet. LFS har sørget for fri entre for os alle, så bare mød op.

Bagefter kan de, der har lyst, spise sammen på en restaurant. Der er også mulighed for kaffe og noget sødt på museet eller en fedtemad.

Husk: Ekstrature betaler man selv.

lfs.seniorklub@gmail.com

Udgivelsesplan 2022

Nummer	Deadline	Udgivelsesuge
8/2022	6. oktober	42
9/2022	3. november	46
10/2022	1. december	50

SØGER DU NYT JOB?

Bemærk, at flere kommuner slår ledige stillinger op på www.lfs.dk/13362. Tilmelder du dig vores elektroniske nyhedsbrev, får du jobopslag som mail eller sms. Find tilmelding på forsiden af www.lfs.dk

AFSKEDSRECEPTION

FOR BRITT PETERSEN, FORMAND, OG PIA BORGAARD LUDVIGSEN,
MEDLEM AF FORRETNINGSUDVALGET

9. DECEMBER 2022 FRA 15.00 TIL 19.00

ARBEJDERMUSEET, RØMERSGADE 22, 1362 KØBENHAVN

GAVEØNSKER: KONTAKT HPE001@FOA.DK

TALER (SKAL AFTALES PÅ FORHÅND): KONTAKT ALST@FOA.DK